

HRVATSKI PLANINAR

GLASILO HRVATSKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA.

BROJ 7.

1928.

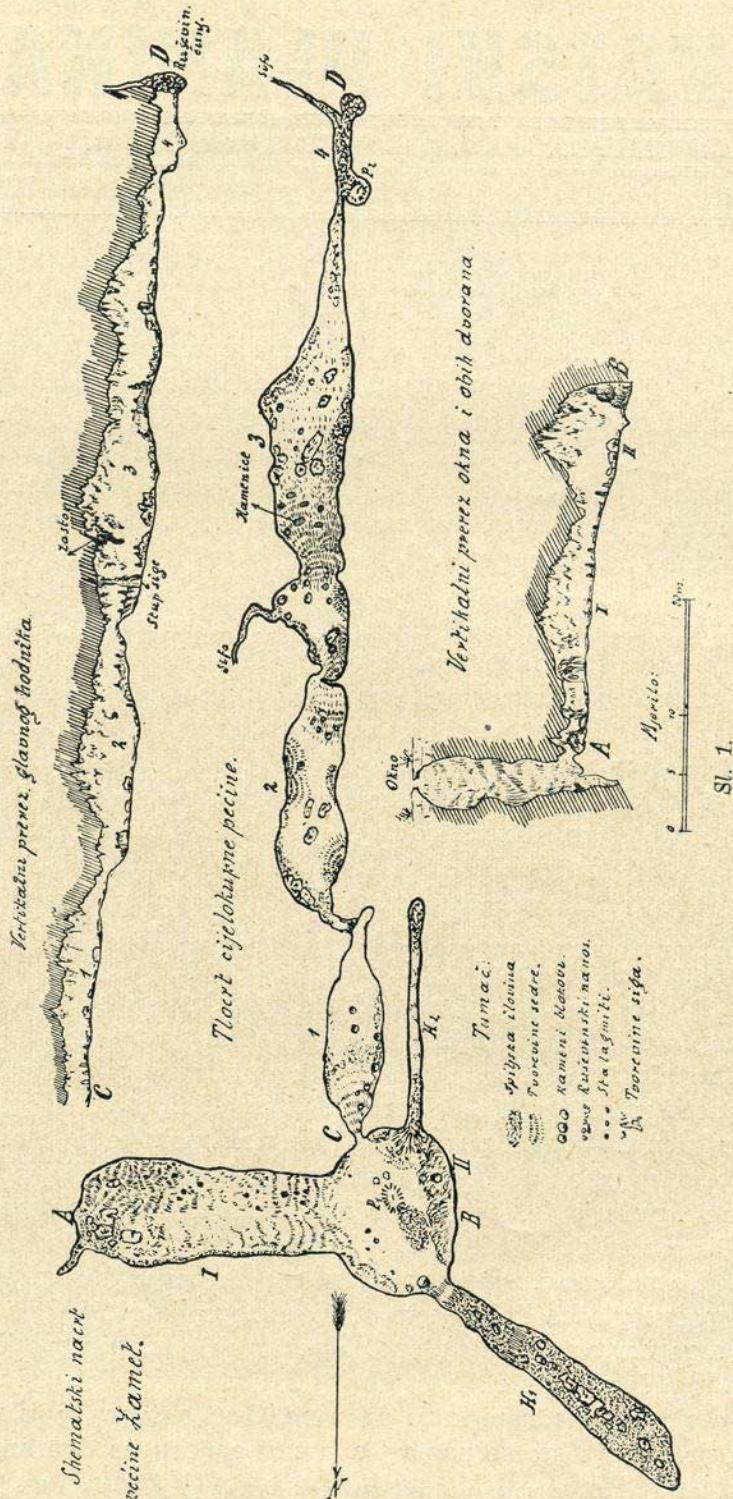
GOD. XXIV.

Nova pećina u Zametu.

Dr. Josip Poljak — Zagreb.

Ovoga ljeta otkrita je u Kastavštini iznad mjesta Zamet nova pećina, koju sam početkom srpnja t. g. obašao i istražio.¹⁾ Pećina se nalazi tik iznad zadnjih kuća na sjeverozapadnoj strani mjesta Zameta nedaleko nekadašnjeg kamenoloma u rudistnom vapnencu, koji je debelo slojen, a brazdi smjerom N-S pod kutem od 76° prema O. Ulaz u pećinu jedva je vidljiv, jer nije uza stranu, nego se otvor nalazi ozgora, pa se u nju ulazi kroz okno duboko 15,50 m. (Sl. 1 O), a široko ispod ulaza 4,80 m. Početni dio ulaza tako je uzak, da se omašniji čovjek može jedva kroz njega provući, do omanje stepenice, odakle se spuštamo dalje dolje. Stijene okna su prevučene sedrom i od vode nakapnice jako vlažne, tako da je silaz bez ljestava ili uža dosta težak. Prešavši taj dio s malo napora i truda, dolazimo na tlo prve velike dvorane. To je velika prostorija 22 m. duga, 5—6 m. široka, a najviše mjesto je 6,60 m. (Sl. 1. I). Tlo joj se u laganom nagibu spušta od istoka prema zapadu, a prevučeno je debelom naslagom sedre, koja ima oblik zaledjenih kaskada. Na sedri nalazimo diljem dvorane bezbroj većih i manjih stalagmita, nadalje raznih bubrežastih i bobuljastih nakupina siga, pa kod rasvjete daju sa stalagmitima skladnu i tajnovitu sliku. Uz rubove nalazimo dosta spiljske ilovine, u kojoj se nalazi naplavljениh recentnih kosti s površine. Strop dvorane pun je lijepih stalaktita, koji su kao i stalagmiti umjesto lijepe bijele boje rdjasto smeđi, uslijed obilne primjese zemlje crljenice, koju vode ejednice na svome putu kroz pukotine pokupe i snose do stropa pećine, gdje onda dolazi do stvaranja siga. Nešto su čišće nakupine siga koje dolaze na istočnoj strani dvorane, a koje imaju oblik zaledjenih slapova sledjenih niz okomitu stijenu (Sl. 2.). Te nakupnine siga zanimive su i stoga, što im površina nije posve glatka kako je to obično, nego je sva bobuljava i uslijed toga neravna, što je i opet u vezi s obiljem mineralnih primjesina u vodi nakapnici. Isto tako je svjetlijije boje lijepi i veliki zastor u sjeveroistočnom kutu dvorane, koji zatvara pogled na omanju prostoriju što se nastavlja u tom smjeru na dvoranu. —

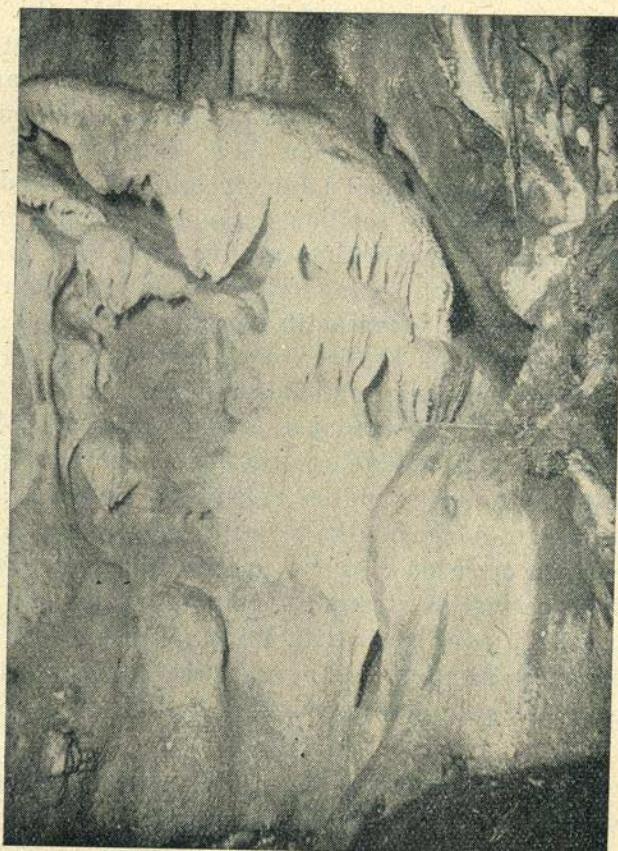
¹⁾ Kod toga mi je pomagao asistent geol. zavoda g. V. Ćubrilović, kojemu najljepše hvalim na njegovom trudu.

Osim toga ima po stropu i stijenama dvorane bezbroj raznih većih i manjih zastora, sigastih vela, tankih poput stakla prozirnih cijevčica, kvržastih i bobuljastih nakupina, koje tvorevine sve u jednom cjelovitom skladu daju dvorani zasebni čar i tajinstvenost. Na više mesta u dvorani kaplje voda nakapnica, koja se na nekim mjestima skuplja u omanjim kamenicama u podu dvorane. Strop se dvorane prema zapadu nešto spušta, tako da je visina na tome mjestu 3 m., a ujedno se dvorana obostrano suzuje i spušta u slijedeću dvoranu koja je nešto kraća, ali znatno šira od prve. Dužina ove dvorane je 11,70 m., širina 16,40 m., a najviše mjesto je u sredini dvorane 8 m., gdje se svod čunjasto uzdiže. (Sl. 1. II). — Prema tome je oblika eliptičnog, a u sredini poda nalazi se oveća podzemna vrtača ili ponikva. (Sl. 1. P1). I ova je dvorana koliko u podu, toliko po stropu i postranim stijenama ispunjena najraznoličnijim tvorevinama sige, pa nam daje sliku lijepog i skladnog hrama, čija bi dostojanstvenost i ljepota bila još veća, da su sige bijele boje, a ne onečišćene zemljom crljenicom uslijed česa su zagasito rdjaste boje, a na mjestimo gotovo crne. Pod je unaokolo ponikve prevučen debelim naslagama sedre na čijoj površini nalažimo bezbroj stalagmita i kvržastih nakupina sige, dok u južnom kutu ima nešto kamenoga kršlja, a oko ponikve i u njoj dosta spiljske ilovine. Svojim zasebnim oblicima ističu se sige što se nalaze na zapadnoj strani na prostranoj stijeni dvorane (Sl. 3). Tu je u prvom redu veliki stup od sige sa pravilno i usporedno poredanim rebrima, zatim tvorevine u obliku zaledjenih kaskada, kao i ove- lika nakupina sige obloga oblika s bezbrojnim uvinutim rebrima, koja u mnogočem sjeća na crkvenu propovjedaonicu. Iznad prije spomenutog stupa visi sa stropa lijep sigasti zastor oko kojega se nižu brojni veći ili manji stalaktiti. Vode cijednice ima u ovoj dvorani dosta malo, pa samo na nekim mjestima kaplje sa stropa dvorane. Temperatura prve dvorane iznosi 13,2 C., dok je u drugoj 13,8 C.

Na prvi pogled izgleda, da se spilja sa ovom drugom dvoranom svršava. No kod jače rasvjete i pomnijeg pretraživanja vidi se, da se spalja nastavlja dalje dvijema manjim i jednim većim spiljskim hodnikom. Jedan od manjih hodnika nalazi se na jugo-zapadnoj strani, a drugi na sjeverozapadnoj strani dvorane, dok veći hodnik nalazi se u jugoistočnom kutu druge dvorane. Ovaj treći spiljski hodnik najglavniji je i najljepši dio spilje obzirom na množinu i velike varijacije sigastih oblika (Sl. 1. CD). Proteže se u pravcu od sjevera prema jugu u dužini od 89,20 m, najveća mu je širina 8,30 m, a najmanja 60 cm, dok mu je najveća visina 4,80 m, a najmanja 45 cm. Prema tome kako se je hodnik na stano-

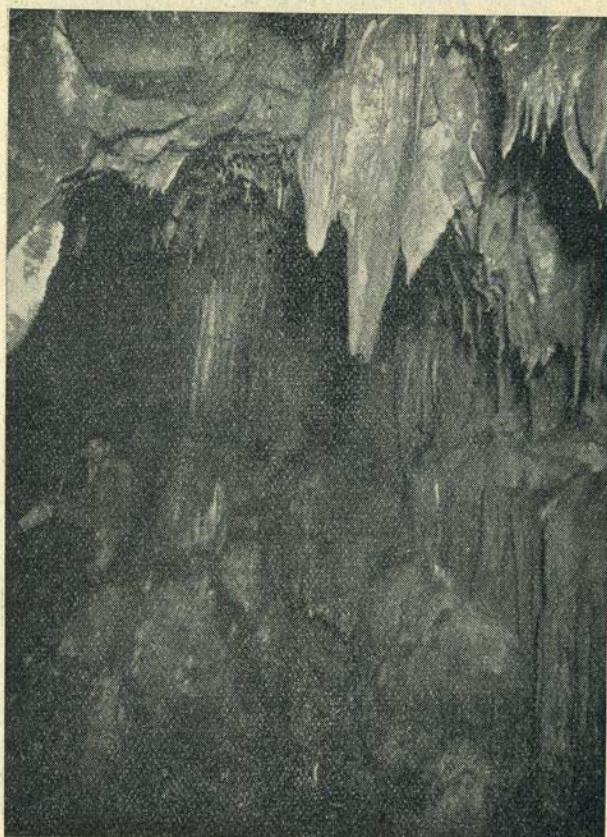
vitim mjestima suzio, možemo ga razdijeliti u četiri dijela. Prvi je dio od ulaza iz druge dvorane do mjesta gdje se je slijepo zatvorio, a samo na istočnoj strani nalazimo maleni otvor visok 45 cm, a širok 60 cm, kroz koji se dalje prosledjuje. — U taj dio ulazi se iz druge dvorane 70 cm. širokim, a 1,80 m. visokim ulazom, postepeno se spuštajući do gotovo na kraj hodnika, gdje se opet nešto uzdiže. Taj dio hodnika širok je od 70 cm do 5,30 m, pa se na kraju suzuje na 60 cm, i visina mu je u sredini 2,20 m, pa se prema ulazu spušta na 1,80 m, a prema kraju na 45 cm. Desno od ulaza

Sl. 2. Sige u obliku zaledjenih kaskada.

nalazi se nekoliko stalagmita izraslih na debeloj naslagi kupulasto uobličene sedre, s kojom je u većoj česti prevučen cijeli dio hodnika. Postrane stijene kao i strop ovoga dijela prevučene su lijepim nakupinama sige, koje su u boji znatno čišće od onih u dvoranama. Osim toga nalazimo na podu odlomljenih kamenih balvana sa stropa pećine, a ilovine ima najviše uz rubove hodnika.

Iza njega se prelazi u smjeru prema istoku 60 cm širokim, a 45 cm visokim otvorom u drugi dio hodnika, koji je dug 20 m, najveće širine 6 m, a najeveće visine 4,40 m. Pod toga dijela ima oblik plitko zdjeličaste ponikve, koja se proteže od jednog do drugog kraja spiljskog hodnika. Na južnom krilu ponikve t. j. onom što se uzdiže nalazi se velika kupulasta nakupina sedre na kojoj se nalazi velik broj što većih što manjih stalagmita. (Sl. u prilogu). Slične sedrene nakupine nalazimo i na istočnoj strani toga dijela hodnika, dok na zapadnoj strani nalazimo odlomljenih

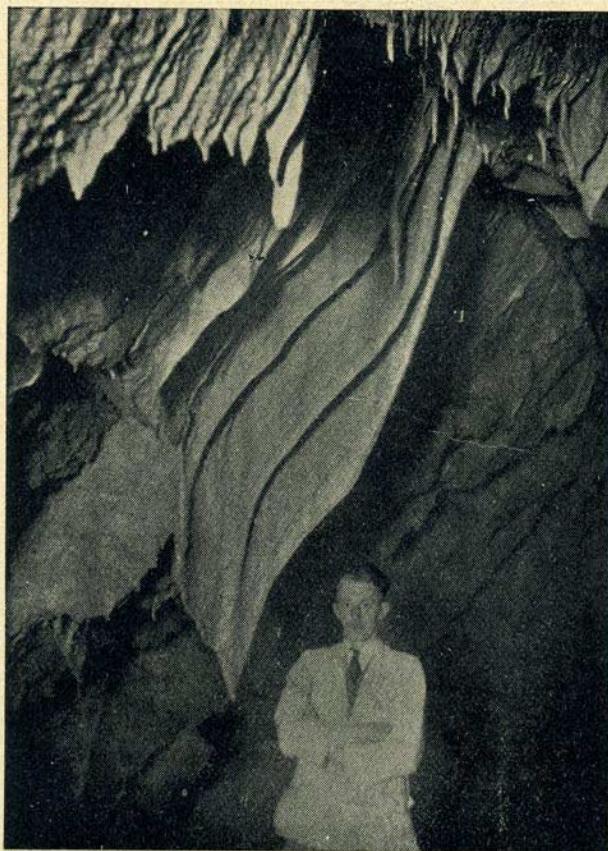

Sl. 3. Tvorevine sige na zapadnoj strani druge dvorane.

nekoliko kamenih blokova sa stropa hodnika. Strop je ispunjen i urešen omanjim stalaktitima, tankim sigastim prozirnim cijevčicama i zavjesama, kojih tvorevina nalazimo razvijenih i po stranama toga dijela hodnika.

Iz ovoga dijela spuštamo se 1,10 m širokim i nešto višim otvorom u treći opsegom najveći i sigama najbogatiji dio ne samo hodnika, nego cijele pećine uopće. Dužina mu je 49,20 m, na naj-

širem mjestu ima 8,30 m, a na najvišem 4,60 m, uz razne varijacije izmedju tih brojeva u visini i širini dužinom hodnika. U početku toga hodnika nalazi se stepenica sastavljena od debelih kupulasto razvijenih naslaga sedre, po kojima se spuštamo u ravniji dio, koji je u podu takodjer prevučen sedrom. Na naslagi sedre nalazimo veći broj stalagmita i četiri stupa od sige, koji vežu pod sa stropom hodnika. Na koncu stepenice, t. j. na mjestu gdje već počinje ravniji dio hodnika nalazi se vrlo lijepi stup, koji spaja pod sa

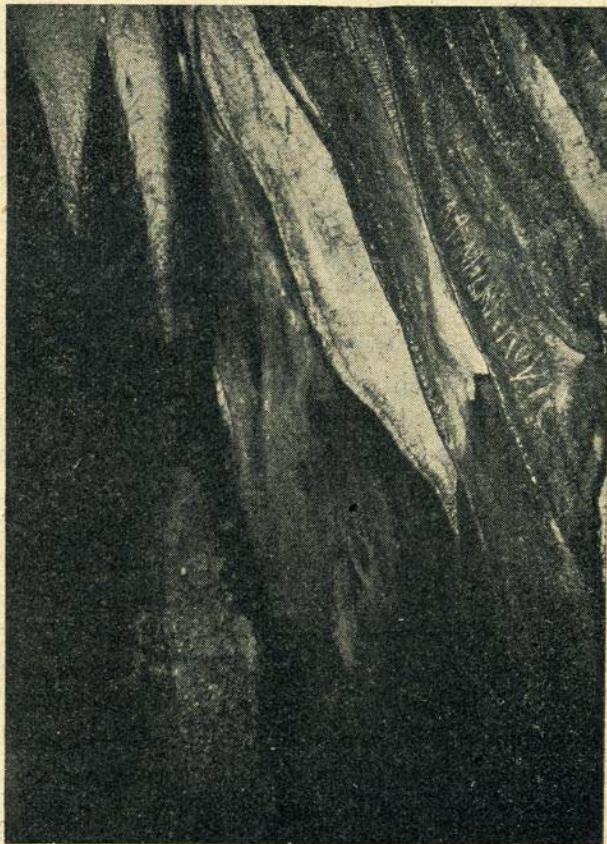

Sl. 4. Zasebno razvijeni zastor od sige u trećem dijelu glavnog hodnika.

stropom. Visine je 2,10 m, dole je promjera 75, a gore 50 cm. (Sl. u prilogu). Na sjevernom je kraju sastavljen od usporednih rebara, koja teku od jednog do drugog kraja, dok je na južnoj strani sastavljen od nepravilnih oblika siga, koje se poput zaledjenog vodopada ruše do podnožja stupa. Inače je ovaj dio hodnika koliko na stropu, toliko po stranama i po podu prepun najbizarnijih tvorevina siga, koje su crvenkasto smeđe boje od primjesina

zemlje crljenice. Tu nalazimo bezbroj stalaktita i stalagmita, raznih zavjesa i vela, tankih poput stakla cijevčica na kojima se u svjetlu ljeskaju sitne kapljice vode nakapnice, prelijevajući se u svim bojama poput kakvih briljanata. Od svih tih sigastih oblika ističe se osobito svojom ljepotom i čudnim oblikom zastor (Sl. 4. što se nalazi po prilici u sredini toga dijela hodnika i to na njegovoj istočnoj strani. Izgleda kao da je sastavljen od četiri oširoke sigaste vrpce, pravilno uvite, tako da jedna drugu prehvača za stanoviti dio, pa izgleda kao da je jedna na drugoj priljepljena. Zapravo je to jedan cjeloviti komad, samo što ga je Priroda tako umjetnički sačinila, da nam izgleda kao da je sastavljen od četiri dijela. I on je svjetle crvenkasto smedje boje, površina mu je glatka i providjena sitnim usporednim rebrima, koja teku usporedno sa glavnom konturom pojedine vrpce. Uz ovaj zastor zanimiv je i razvoj sige na istočnoj strani hodnika tek nekoliko metara sjevernije, gdje se na postranoj stijeni nalazi nekoliko širokih sigastih vrpca (Sl. 5). Te su vrpce paralelno smještene jedna do druge, gotovo su jednakog duge i široke, a površina im je mreškasto naborana, sa unatrag zavinutim odebljalim rubom. Boje su tamnosmedje, a na mjestima i nešto svjetlige, pa izgledaju kao da su prutane. Donji rubovi ovih vrpca nezamjetno se stapljaju sa stijenom hodnika, dok se na strop vežu širim nastavkom na skupinu stalaktita razne veličine. Ispod ovih vrpca nalazi se stalagmit 1 metar visine, sastavljen od samih kvrgastih nakupina sige, uslijed česa ima posve raznolik oblik od ostalih stalagmita. Druga dosta lijepa i znatno svjetlica zavjesa nalazi se pred prije spomenutim velikim stupom sige, pa se spušta sa stropa hodnika gotovo do dvije trećine hodnika. Pod hodnika je obilno ispunjen debelom naslagom sedre, po kojoj ima bezbroj većih i manjih stalagmita, bubrežastih i kvrgastih nakupina sige i nekoliko vrlo lijepih zdješihičastih kamenica ispunjenih bistrom vodom nakapnicom. Na više mjesta, osobito uz rubove nalazimo većih komada kamenja odlomljenih sa stropa pećine, a koji su danas već prevučeni tankom naslagom sige. Spiljske ilovine ima najviše uz rub hodnika, dok inače dolazi u podu u manjim količinama. Vode nakapnice ima na više mjesta obilnije, koja se skuplja u prije spomenutim kamenicama, pa u tom dijelu hodnika je i inače dosta velika vlaga. Temperatura zraka iznaša u ovome dijelu hodnika 14, 8 stupnjeva C, dok je ona vode u kamenicama 12,6 stupnjeva C. U sjevernom dijelu nalazimo na istočnoj strani 6 m dugi i 2 m početno široki hodnik, koji postepeno sužuje na jedva vidljivu pukotinu. Odijeljen je od glavnog hodnika 4 m. visokom stepenicom, oko koje se nalaze odlomljeni kameni blokovi. Siga ima tek nešto malo u početku, no zato ima znatno više ilovine.

Iz ovog dijela glavnog hodnika spuštamo se 1,50 m visokom stepenicom kroz otvor 60 cm širok i 70 cm visok u četvrti i konačni dio spiljskog hodnika. Duljina mu je 10 m, visina do 3 m, a širina poprječno cijelom duljinom 1,20 m. Na istočnoj strani odvaja se od njega u smjeru jugoistočnom 30 cm. široka pukotina, kojom se može prolaziti dalje 5 m., pa da se konačno tako suzi da je daljnje napredovanje posve nemoguće. Ispod same stepenice nalazi se podzemna ponikva promjera 2,50 m., koja gotovo sva ispunjena

Sl. 5. Stalagmit od kvrgaste nakupine siga, i zasebno razvijene vrpce siga u trećem dijelu glavnog hodnika.

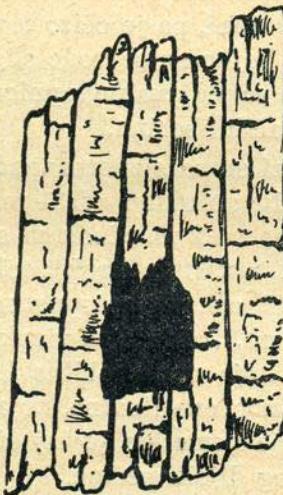
čunjem koturinja i raznog kamenog kršlja, što su ga vode snijele s površine kroz pukotinu. Iza 7 m. dolazi druga manja ponikva u kojoj ima dosta spiljske ilovine, a s njome se svršava i spiljski hodnik. Siga u tom dijelu hodnika nema, nego nalazimo u podu dosta svježe odlomljenog kamenja sa strane i stropa hodnika. — Nakapnice kao i ilovine ima u tom dijelu dosta.

Izuvez ovoga glavnog hodnika spomenuli smo još dva, koji se vežu na drugu dvoranu. Jedan se nalazi na južnoj strani dvorane nešto zapadnije od ulaza u glavni hodnik, a koji teče gotovo usporedo s ovim potonjim. (Sl. 1. H 2). Do njegovog ulaza uspijnjemo se iz dvorane preko 5 m. visoke kupulaste nakupine sedre. Dug je 20 m., širine je 80 cm., a isto tolike i visine, pa se na koncu ovalno nešto proširuje i svršava. U podu ima dosta razmočene ilovine, a po stropu i stijenama ima nešto malih siga. Pod mu je lagano nagnut prema dvorani, pa je očito u prvom stadiju razvoja pećine služio kao kanal kojim su se vode slijevale u ponikvu druge dvorane, a i danas se sciđava nakapnica kada pridolazi u većoj količini za vrijeme jačih oborina.

Drugi hodnik nalazi se na sjeverozapadnoj strani i ide smjerom prema sjeverozapadu u dužinu od 31 m. (Sl. 1. H1). Obišavši oveći stup sige spuštamo se 2 m. visokom stepenicom u prvi dio hodnika koji je dug 6 m., a 2,60 m. širok i toliko visok, a zatim ponovnom stepenicom od 80 cm. visine spustimo se u konačni dio hodnika, koji je ovdje 6 m. širok i 3 m. visok. U tome hodniku ima obilno vode nakapnice, koja snaša obilno ilovine, pa je pod pun debele naslage posve razmočene ilovine, koja znatno oteščava rad. Siga u ovom dijelu spilje nema, pa je taj dio prema tome znatno kasnije nastao od ostalog dijela pećine.

Postanak pećine u svojoj početnoj fazi vezan je bio na tektonske pojave, t. j. na dobro izraženu pukotinu okomitu na smjer brazdenja rudistnih vapnenaca, uzduž koje se je zbilo usjedanje slojeva, što je imalo za posljedicu stvaranje onih dvaju širokih dvorana. Daljnji posao oko proširenja uzele su vode cijednice koje su pridolazile u izobilju, pa su sitniji materijal snašale prema glavnom hodniku u kojem su se gubile. Veći pak komadi kamenja zaostali su u podu pećine i bili su u drugoj razvojnoj fazi pećine zatrti debelom naslagom sedre. Nakon što je prestalo obilno do-tjecanje vode cijednice, a time i korozijono djelovanje ovih, započela je nova faza u razvoju pećine, t. j. započelo je stvaranje siga i sedre, koje je uslijed vrlo povoljnih uvjeta znatno i brzo napredovalo, a koje se djelomično i danas stvaraju. Istdobro sa stvaranjem spomenutih dvorana došlo je do stvaranja glavnog spiljskog hodnika na južnoj strani druge dvorane i to tako, da je uslijed tektonskih pojava, koje su stvorile prve dvije dvorane došlo do razmicanja slojeva, u pravcu njihovog brazdenja N-S što je imalo za posljedicu ispadanje sloja rudistnog vapnenca čija debљina iznosi 80 do 1,20 m. (Sl. 6). Taj se je kompleks sloja u gredi otkinuo od ostalog dijela slojeva i usjeo za 1 do 6 m., kako se to vidi iz raznih visina diljem hodnika. Na nekim mjestima povukao

je sloj sa sobom i dijelove susjednog postranog sloja što je razlogom da spiljski hodnik nije u cijeloj protegi jednake širine. U svojoj početnoj fazi imao je hodnik glavnu zadaću odvodnje vode iz cijele spilje, koje su se gubile na kraju trećeg dijela hodnika u ponoru. Prestankom obilnijeg doticanja voda prestala je i njegova funkcija, a nastupila je i u njemu faza izgradnje siga i sedre. Pri-like u hodniku bile su osobito pogodovne za stvaranje siga i sedre

Sl. 6. Poprečni okomiti prerez kroz glavni spiljski hodnik.

što nam svjedoči veliki broj lijepih, debelih i brojnih tvorevina siga, kao i jako debele naslage sedre u podu hodnika. Konačni dio glavnog kao i svi postrani manji hodnici nalaze se danas još u svojoj prvoj razvojnoj fazi proširivanja i izgradnje, koja je u glavnom ovisna od korozijonog djelovanja voda nakapnica. Ova se faza jasno očituje u tim dijelovima spilje brojnim sveže odlomljenim komadima kamenja sa strana i stropa njihova, kao i okolnošću posvemašnjeg pomanjkanja sigastih tvorevina.

Prema velikom obilju i debljini raznih oblika siga i sedre može se zaključiti na veliku geološku starost spilje, jer kako je poznato iz raznih opažanja poznatih svjetskih spilja rast siga vrlo sporo napreduje, pa je svakako trebalo dugo vremeno razdoblje dok su se stvorili oni preko 2 m. visoki i 75 cm. debeli stalagmiti, kao i oriške prevlake sige na zapadnoj stijeni druge dvorane.

Pristup u obje velike dvorane omogućen je bez većih zapriječaka, jedina je zaprijeka silaz u spilju kroz okno, gdje su potrebite bezuvjetno ljestve, dok je naprotiv glavni hodnik kao najljepši dio pećine u svom današnjem stanju posve nepristupačan široj javnosti radi prelaza iz prvog dijela hodnika u drugi, gdje

je širina 60 cm., a visina 45 cm., a i prelazi u ostale dijelove nisu prolazni široj javnosti. Ti pojedini uski i niski prelazi morali bi se proširiti tako, da se može bez ikakvih zapriječa prolaziti cijelom duljinom hodnika. Kod toga proširenja valja biti na oprezu, da se ne bi nesmotrenim proširivanjem oštetile tvorevine siga, koje su baš na tim mjestima vrlo lijepo i brojne. Dobro uredjena i zgodno osvjetljena (ne previše) bila bi ova pećina lijepa i privlačiva prirodna tačka za turiste, koji dolaze na obale našega divnoga Jadrana.

Osam dana u Kamniškim Alpama.

Rudolf Loidl — Zagreb.

Po dogovoru i programu M. B. upriličili smo zajednički izlet u Kamniške Alpe.

U tu svrhu snabdjeo sam svoju naprtnjaču sa priborom ljevkarskim, šivačim, za umivanje, za rasvjetu, kao i potrebnim rubljem, staklenom bocom od 1 i pol litre, 2 peharčića za vodu i namirnice: 5 suhih izvrstnih kravskih sira iz okolice Ivanića, 2 Graham hljebčića, svježe paprike i soli, a supruga mi spremila 2 kutije dobrih kolačića. Osim toga ponio sam i bočicu vinskog sirčeta i jednu malinovca.

Odlazak uslijedio je 15. kolovoza u 4.50 sati sa glavnog kolo-dvora. Prema barometarskom pokazivanju bilo je lijepo vrijeme, a nadali smo se, da će lijepo vrijeme potrajati više dana. U 7.30 s. prodosno Zidanimost, 8.10 s. Celje sa prelazom na voz Celje—Dravograd, do postaje Rečica ob Paki, kamo stigosmo u 9 sati.

U zadnjem vozu smo započeli razgovor s jednim mlađim čincvnikom neke tamošnje industrije, koji se vraćao kući, pa nas je uputio, da se u Rečici poslužimo poštanskim autom do Mozirja, pošto je ovo potonje oveće mjesto, gdje ćemo sigurnije naći konačište. Koristeći se tom uputom, dovezmo se u 10 sati u Mozirje. Kako je dojdući dan u tom mjestu bio godišnji sajam, bila su sva konačišta u svim gospodinjama već iznajmljena, pa nam je susretljivi, pošti najbliži gospodinjicar našao privatno jednu veliku i zračnu sobu sa jednim krevetom i divanom, gdje vrlo dobro prospavamo.

Sutradan, 16. kolovoza u 8 sati u jutro pretplatismo 2 sjedala za auto, koji opći dnevno Rečica—Solčava, a dolazi oko pol 10 sati.

Vožnja, sa nas 14 putnika, bila je u pogledu udobnosti mesta, nešto oskudnija, ali sa planinarskog gledišta vrlo zanimiva i

potpuno je zadovoljila naše planinarske želje. Putnici — svi planinari izletnici u razne smjerove Savinjske doline i Alpa susretali su se vrlo društveno, a vožnja od 2 i pol sata uz Savinju donosila nam svakog prevaljenog kilometra novih slika bogate romantičke, kojom je ova dolina obilno nadarena, a koje su bivale tim ljestive, što smo se više približavali našoj postaji — gostiona Rogovilec — jer su nas sve više okružavala veća brda, a dolina se sve više sužavala tako, da je konačno jedva ostao prostor za cestu koja se vijuga uz Savinju.

Do naše postaje prošli smo veća mjesta Ljubno, Raduha, Luče, a osim toga razna naselja i kmetovske kuće po višim brdima sa brojnim crkvama i crkvicama koje su nam pružale ugodan i lijep razgled. Kad smo se toliko približili našoj autopostaji Knez-Rogovilec, da su se iznenada ispred nas ukazale velebne Savinjske i Kamniške Alpe, bila je to tako velebna slika, da smo jedva dočekali, da izademo iz auta i nastupimo put u veličajne sfere tih divnih planina. U 12.20 sati evo nas kod gostione Rogovilec gdje stupisemo nogom na tlo toga velebnoga gorja. U gostioni se okreplisemo malim zajutarkom. Iza našeg auta prispije je još jedan poštanski auto sa 14 planinara, izletnika i domaćih putnika, a nakon male stanke proslijediše oba auta do Solčave. Ovdje smo nas četvorica planinara krenuli u 1 sat preko Robanova kota prema Ojstrici. Uspon iz Savinjske i Robanov kot doline izvanredno je zanimiv i pun prirodnih krasota. Kad stigosmo do pod same stijene Ojstrice valjalo je svladati uspon uz veliku pažnju korak po korak. Bilo je mjesta za razgledavanje sa visine u dolinu i na zapadni planinski sklop Škare-Planjava. Prema kraju uspona izmjenjivala su se žična užeta i klinci. Oko 300 metara ispod samog vrha Ojstrice vodi staza u jednu kotlinu, a iz ove u drugu sa planinarskom kućom Kocbek, koju ostavismo desno i pređosmo u treću kotlinu k maloj ali solidnoj iz kamena sagrađenoj planinarskoj kući Korošica, u visini 1804 m. kamo prispjesmo u 6 sati. — Vrijeme je bilo trajno lijepo. Temperatura kod odlaska iz Zagreba u sjeni plus 37 stup., Zidanimost 34, Celje 26, Rečica ob Paki 23, Mozirje 20, a na Korošici plus 7 stupnjeva Celsija.

U noći je nastala oluja sa grmljavom, gromovima i jakom tučom. — 17. kolovoza osvanuo je u magli sa sitnom kišom kod temperature plus 6 stupnjeva i s toga odlučisemo izostaviti uspon na vrh Ojstrice 2400 m. nego se uputisemo u 8 sati izravno na Planjavu. U visini od 2200 metara izđosmo iz magle, pod kojom je cijeli vidik bio zastrt osim nekoliko vrhova nad našom visinom. U 12.30 stupisemo na vrh Planjave i jedno dva sata prospavasemo na toploj suncu. Zatim smo nastavili put prema Kamniškom se-

dlu, kamo smo došli kod temperature plus 9 stupnjeva. U ovoj kući našlo se nas 17 planinarki i planinara za ture u raznim smjernovima. Poslije večere (krumpirova juha, hajdinski žganci) legli smo u dobar krevet, opskrblijen samo s jednim ēebetom bez plahtë kod temperature plus 12 stupnjeva Celsija u sobi. — 18. kolovoza osvanuo je lijep dan kod plus 7 stupnjeva. U 10.50 sati nastavili smo put ispod Brane na Tursku goru i preko Žljeba na Frieschaufov dom u Logarskoj dolini. Ovaj dio puta Kamniških Alpa nagon-milan je s varijacijama prerazličnim slikama gorskog sklopa tako, da se ta bizarnost ne da perom opisati. Sama pak staza — ako ju smijem tako nazvati — zasebnog je gorskog karaktera, jer se vere preko velikih strmina, grebena, uz stijene sa klincima, žičnim užetima ili bez ovih, pa kroz kamione do Turskog žljeba. Silaz kroz Turski žljeb u Logarsku dolinu je uvala omeđena obostrano okomitim stijenama, a čija je podnica kosa pod kutom 70—75 stupnjeva. Ona je na ulazu odozgor široka oko 60 m., a 150 do 200 m. ispod gornjeg ruba oko 25—30 metara. Kosinu žljeba od gornjeg ruba po prilici 200 m. niže, sačinjava sipina (to je sloj kamena u promjeru 30—40—50 cm., a pojedino kamenje bridolika je oblika sa promjerom od 1.5—10 i 15 cm.), a ispod toga se nastavlja snježnik prama dolini oko 250—300 m. do blizu podnožja, da se konačno završi spinom. Od ulaza u sam Žljeb vodi staza u serpentinama, a pred snježnikom prelazi se k lijevoj stijeni, te se dalje silazi (ili uzlazi) po klincima osjegurano žičnim užetima po serpentinskoj osnovi sve do izlaza. Obostrane stijene uzdižu se 400—600 metara. Kod izlaza prelazi se na serpentinsku stazu donje sipe do blizu Frieschaufovog doma 1378 m., a sam silaz traje preko 2 sata te valja najveću pažnju posvetiti svakom koraku i svakoj ruci, jer se tu svaki planinar nalazi u takovom položaju, da i najmanju svoju nepažnju može platiti vlastitim životom. Temperatura u Žljebu bila je plus 6.4 stupnja, a kod Frischaufovog doma u 5 sati plus 8 stupnjeva C.

Sam dom leži na podnožju Kamniškog sedla 1378 m. u Logarskoj dolini sa bujnom vegetacijom. Nasuprot doma zatvara dolinu sa sjeverne strane Mrzla gora 2200 m. okomitim stijenama. Od ovog doma spušta se dolina 200 m. do Rinka slapa sa 40 m. visokim vodopadom, koji pruža vanrednu sliku punu divlje romantike.

Snježnici Turske gore i Žljeba, koroške, štajerske i kranjske Rinke čine izvor Savinje. Izvori u toj okolini imadu toplinu od plus 4—6 stupnjeva C. Frieschaufov dom je od svih planinarskih kuća u Kamniškim Alpama najviše posjećen, pa su u ovoj godini ovde prenoćila 1293 planinara. Osim planinara dolaze ovamo i gosti sa ljetnikovca Tillerova koća (757 m.) 3 i pol sata udaljena u Logarskoj dolini do koje vodi dobra cesta.

Dne 19. kolovoza po lijepom vremenu krenusmo preko Savinjskog sedla 2100 m. preko Žrela k Češkoj koči. Dio puta do sedla vrlo je slikovit, i pruža divan pogled na Logarsku dolinu i na Ojstricu, Planjavu, Kamniško sedlo, Branu, Tursku goru, kranjsku, štajersku i korošku Rinku i Skutu, a na sjever u dolinu austrijsko-koruško Belu te Mrzlu goru. Od sedla dalje vodi staza po austrijskom tlu kroz 30—40 časaka. Iza raznih uvala i kosa spuštamo se na veliki 200 m. snježnik pod Skutom preko kojeg prođosmo pomoću naših štapova. Iza zgnežnika dolazimo u bujnu nisku vegetaciju sa obilno zastupanim prekrasnim rododendrom, koji je bio u najljepšem cvatu. Ovaj dio našega puta do Žrela odlikuje se osobito divljom — a ipak neopisivo lijepom romantikom. Pogledi u dolinu Jezerskog, Ravenska kočna jesu izvanredni. — Zatim dolazimo do znametinog Žrela, koji omogućuje prolaz samo uvježbanim i hladnokrvnim planinarima, jer tu valja svakoj stopi posvetiti naročitu pažnju. Nakon silaza kroz Žrelo, slijede još nekoja mjesta providena klincima i osigurana žičnim užetima, a zatim nas vodi put po obroncima pokritim bujnom vegetacijom do znamenite Češke koče, kamo stigosmo u 6 sati kod temperature plus 10 stupnjeva C., sa još dva planinara, koji dodoše od Savinjskog sedla.

Ova je kuća jedna od najbolje građenih planinarskih kuća. Leži na obronku ispod Mlinarskog sedla u visini 1600 m. S razloga što je pristup kroz Žrelo ili Mlinarsko sedlo samo za vrsnije i odvažnije planinare, kao i s razloga što iz doline Kokre uslijed pomanjkanja autosaobraćaja dolazi malo planinara, promet je na ovoj točci vrlo malen.

Nakon dobro prospavane noći, krenusmo nas četvorica i moj nosač naprtnjače na Mlinarsko sedlo 2316 m. Ovaj je uspon vrlo tegotan, jer vodi naizmjence po klincima užetom osiguranom, preko nebrojenih uvala, izbočina i stijena, a razlike su visinske vrlo znatne. Na sedlu rastadosmo se sa onom dvojicom planinara, jer je njihov cilj bio Skuta, a naš Grintavec.

Pogled sa sedla neopisivo je lijep i dalekosežan. Na zapadu: Triglav, Škrlatica i ostali dio Julskih Alpa; na jugoistok: Planjava, Kamniško sedlo, Brana, Konj, Velika Planina; na sjeveroistok: Dugi Hrbat, Struca, Skuta; na sjever: Košuta, Stol, Begunščica, Baba, Obir, Peca, Vel. Glockner. Nakon polsatnog odmora nastavismo put Malog, pa zatim put Velikog Grintavca. Pod Velikim Grintavcem upozorio me moj nosač, na jedno malo vrelo izvrsne vode. Cio izvor mogao je sadržati $2\frac{1}{2}$ ltr. vode, pa smo pomoću naših peharčića napunili boce tom hladnom vodom. Na vrh stigli smo u 12.50 sati kod lijepog i mirnog vremena. Odloživši svaki

svoj teret, oprostih se s mojim nosačem, a nas dvojica dali smo se na razmatranje one velebne panorame, koja se sa ove visine 2558 m. pruža našem oku. Južno strši gordi Triglav sa cijelim gorskim sklopom Julskih Alpa, Karavanke, na istoku Kamniške Alpe, Košuta, Obir, Peca, Vel. Glockner. Nakon $1\frac{1}{2}$ satnog užitka u razmatranju velebnog razgleda, sjedosmo da ručamo.

Nu, prije valjalo je obaviti vizum, da možemo svakom pod nama dokazati, do koje visine smo se podigli. Iz zavjetnog kovčega izvadisimo knjigu, te se upišemo, a muhur udarismo na razne razglednice, a konačno i na sam planinarski štap. Zatim počinjamo knjigu i muhur u određenu blagajnu bez ključa. Sad htjedosmo da ručamo, ali na našu žalost opazimo, kako su se počeli valjati gusti oblaci iza Kokre i iz Bistričke doline. Sluteći zlu vremenu, koje bi već za $\frac{1}{2}$ sata moglo doći, jer u takovom gorskem sklopu i visini, vremenska se promjena širi munjevitom brzinom, odlučisimo se što brže spustiti do Cojzove kuće na Koprskom sedlu. Pokupisimo naših 7 šljiva i u 3 sata nastupisemo silaz. Ova (južna) strana Grintavca nije planinaru opasna, jer nema niti klinaca, a niti žičnih užeta, već se silazi lijepo u serpentinama. Odozgor vodi staza po kamenu, a dalje dolje po travi pak smo u 6.30 sati stigli na Cojzovu kuću 1791 m. Sa ovog sedla vodi jedan silaz sjeverno u dolinu Kamniške Bistrice, a južno u dolinu Kokre, kojom vodi državna cesta preko Sv. Ožbolta, Štulara u austrijsko korušku Belu. Posjet preko ovog sedla na Grintavec jest mnogobrojniji radi lakšega uspona, pa se ovaj uspon iz doline obavlja u dva maha, jer se redovito na Cojzovoj kući noći.

21. VIII. u 7.50 sati nastavisemo našu zadnju kamnišku turu do planinarske kuće na Krvavcu.

Radi veličajnog vidika, odlučisimo na mjesto donjim putem, ići preko Grebena. Nedaleko ove kuće vodi nas znak do raskršća donjeg i gornjeg puta na Greben. Ovaj uspon na Greben (2039 m), po stijenama, između njih, sa klincima i bez njih; sa žičnim užetom a i bez njega, iako nije visok, svakako je jedan od najnapornijih. Sa visine vodi jedna oznaka na protivnu stranu prema podnožju, dok su nas dva znaka zavela izravno po Grebenu. U pomanjkanju dalnjih znakova vratismo se na oznaku kojom se silazi. Tom zgodom naišli smo na veću količinu runolista. Uslijed manjkave oznake u dolini, dospjeli smo umjesto opet natrag na Greben, na suprotnu kosu Kalec 1985 m. Ovde smo imali prekrasnu panoramu Kamniških Alpa, susretali smo divokoze, jarebice i vanrednu obilnu i raznoliku alpsku floru. Radi manjkavosti oznake na dvije fočke u ovom sklopu, dospjesmo na kosu Košutina. Srećom susreli smo na njoj jednog kmeta, koji je bio u potrazi za svojim

stadom, pa nas je uputio u dolinu Koren, gdje ćemo kod pastirskih koliba naići na planinarske znakove. Spuštajući se preko strme kosine u pomenutu dolinu, naidosmo doista na planinarske znakove koji su nas doveli do spomenute kolibe. Dalje vodi dobro utrta staza, ali od znakova ni traga. Tražeći u raznim smjerovima utaman znakove, odlučismo konačno radi poodmaklog vremena — jer je već bilo $\frac{1}{2}$ 6 sati — da prosljedimo najjače utrtu stazu. Slijedeći ju, uspesmo se na jedan obronak, a preko ovog na sjevernu stranu kose Krvavec na koju stigosmo u serpentinama za 1 sat. Gore smo naišli na stazu označenu znakovima, koja vodi po kosi od Cojzove kuće. Za daljnji $\frac{1}{2}$ sata zapazismo na obronku samog Krvavca a ispod vrha krasnu planinarsku kuću do koje dođosmo već u sutoru.

Stupivši u blagovaonu, našli smo ovdje 7 planinara Slovaca. Prva nam je zadaća bila da si osiguramo 2 kreveta.

Ovaj dom leži na obronku, solidno i savremenski građen na kat, pokriven je eternitom, a naokolo sa krasnom prostranom terasom i 2 nakapnice, a napose krasnim vidikom daje sliku jedne vile. Iza večere uputismo se na počinak, jer nas je put od 8 s. do 7 sati prilično iscrpio.

Probudismo se sutradan 22. VIII. u 8 sati, bacimo pogled kroz trostrukti prozor, ugledamo dosta gustu maglu iz koje pada prava jesenska kiša uz hladan vjetar a kod temperature + 12° C. Kod ovakove situacije vremena, stajasmo na vagi sa odlukom silaza u Bistričku dolinu odnosno u Kamnik. Čekajući promjenu vremena na lijepo, izgubiše se (oprostivši se prije) pojedini planinari svaki u svom smjeru, a nas dvojica odlučismo teškim srcem radi gubitka vidika sa Krvavca — na povratak. U 11 sati krenusmo po jakoj kiši i vjetru put doline. Za uspon ovoga puta treba 7 sati, a dole stigosmo za 5 sati. Romantika cijelog puta je velika i kraj vrlo slikovit, pa je teško svu tu ljepotu prikazati u nekoliko rečenica. Da su te ljepote prirodne doista zaslужile osobitu pažnju, svjedoči novosagrađena kuća S. P. D. na Krvavcu, koja je sagradena s troškom od 800.000 Din u visini od 1700 m. Kod sv. Ambroza, jedne trećine puta, izađosmo iz magle i kiše, a nešto pred 4 sata stigosmo lijepom bistričkom dolinom u slikoviti slovenski gradić Kamnik. U 4 sata krenusmo vlakom sa stanice, a u 11 sati prispjeli smo u naš Zagreb, naš mili Zagreb.

Utisci koji nam obojici ostadoše s toga osam dnevnog putovanja po Kamniškim Alpama tako su duboki i veliki, da je ovaj moj prikaz tek jedna blijeda slika onoga što ponesosmo sobom. Tko još nije prošao kroz veličanstvene Kamniške Alpe, i tko je dobar, ustrajan i iskusni planinar, taj neka nežali truda i neka si razgleda i ovaj dio veličanstvenih i čarnih Alpa.

Planinarska literatura.

VODIČ NA PLITVIČKA JEZERA 1893—1928. izdalo društvo za uređenje i poljepšanje Plitvičkih Jezera i okolice. Četvrt prerađeno i nadopunjeno izdanje po društvenom tajniku Dr. Marku Eisenhuthu, Zagreb, 1928. Tisak »Jugoštamp«. Ovo četvrt izdanje vodiča (na originalu pogrešno označeno »Vodić«) izašlo je više kao društveni prikaz rada društva prigodom 35-godišnjice društvenog jubileja što se prikazuje koliko u predgovoru toliko i u prvih 45 stranica vodiča. Zatim se iznala kratak opis položaja i osobitosti Plitvičkih Jezera, njihove klimatske, florističke i faunističke odnose; u kratkim ali jasnim ertama šetnje i izlete na Plitvičkim Jezerima. Historijat i razvitak hotela »Plitvice« i pensiona »Labudovac«. Nadalje su prikazane prometne prilike, kao i mogućnosti razvoja zimskog sporta na Jezerima. U 10. poglavljiju iznala se historijat borbe oko toga da se Jezera proglaše narodnim parkom što je provedeno u Financ. Zakonu za god. 1928.-29. Zatim je prikazano filmovanje Plitvičkih Jezera, koje je obavljeno u kolovozu godine 1927. Na koncu su dodana pravila društva, pa popis izdanja o Plitvičkim Jezerima, a kao prilog nalazimo škicu Jezera sa odnosnim tumačem. Vodić je urešen s nekoliko slika Plitvičkih Jezera, koje s obzirom na siže nisu baš shodno izabrane, jer nam daju vrlo slabu i bliju sliku veličanstvenih i punih divlje romantičke Plitvičkih Jezera.

R. BADJURA: Zasavje; letoviša, kopališča, prirodne zgodovinske in druge znamenitosti, izleti po gorah in dolinah. Izdala in založila zveza za tuijski promet v Sloveniji. Ljubljana 1928.

Poznati slovenski pisac planinarskih vodiča g. R. Badjura izdao je pod gornjim naslovom vodič za krajeve Zasavja. Vodić je razdijeljen u tri dijela. U prvom dijelu iznese su upute u kraticama, uputa za uporabu vodiča i tumač u hrvatsko-srpskom jeziku. U drugom dijelu nakon kratkog autorovog uvoda podaje nam autor razne upute o putovanju po Zasavju; prikazuje prirodni izvještaj, granice, karakteristiku kraja i narodno gospodarstvo. Nadalje prikazuje sve prometne žile kao željeznice, ceste, auto linije, i plovidbu. Prikazuje geološki sastav pa odnose u faunističkom i florističkom pogledu. Pod poglavljem turizam podaje pregleđ sviju ljetovališta i lječilišta cijelog kraja, nadalje planinarsku statistiku, organizaciju, kao i sve markirane puteve i postojeće planinarske kuće i skloništa. Na koncu toga poglavlja je kratki pregled planinskih izleta, zatim o zimskom sportu, lovnu i ribolovu u Zasavju.

Topografski dio je treći dio toga vodiča, pa je to pravi planinarski dio. — Autor je podijelio u tom pogledu Zasavje u tri dijela obziru na željezničku prugu pa u prvom dijelu Ljubljana—Zidani most obrađuje Savsku dolinu i zapadni dio Zasavja; u drugom dijelu smjer Zagreb—Zidani most obrađuje donji dio Savske doline i Krško polje, dok u trećem dijelu smjer Zidani most—Celje obrađuje donji dio Savinjske doline. Na koncu toga dijela dodaje alfabetski popis hotela, penziona, gostionica, restauracija, kavana, lječilišta i planinarskih kuća. K tomu je pridodan popis, stvarno i mjestno kazalo, a kao prilog priložena je karta Slovenije u mjerilu 1:750.000.

I ovaj opis nosi sve izvanredne strane Badjurinih vodiča, pa je šteta što autor nije tako dobar tekst ukrasio kojom slikom iz toga kraja tako bogatog prirodnim krasotama. Cijena vodiču je 25 dinara, poštom 26 dinara.

Društvo za promet stranaca u kraljevini SHS. »Putnik« izdalo je pod redakcijom Jugosl. zimsko-sportskog saveza u Ljubljani, vrlo ukusnu, reklamnu knjižicu pod naslovom »Winter in Jugoslavien«, Wintersport in den Alpen, Winter und Frühjahrstaufenthalt an der Riviera. Knjižica ima da služi kao vodič u jednu

ruku za zimski sport u Sloveniji, a u drugu ruku kao putokaz onima, koji žele zimu i proljeće proboraviti na našoj rivijeri. U tom smislu je i podijeljena u dva dijela. U prvom dijelu je prikazana zima u jugoslavenskim Alpama pa su tu istaknuti svi izleti i ture podesne za zimski sport. U drugom dijelu prikazuje se našu obalu kao vrlo podesnu za boravak turista zimi i s proljeća s naznakom mjesata gdje je zima i proljeće najugodnije. Na koncu dodane su razne upute kao cijene hotelima, kamo se valja obratiti za informacije i upute, za prijavak i odjavu turista i kupališnih posjetilaca. Knjižica je urešena s nekoliko vrlo lijepih i umjetničkih fotografija zime u Alpama i nekoliko lijepih slika sa Jadrana.

FRANJO PAKACI: »DANSKA — ZEMLJA MORA I SUNCA«. Primili smo ovu knjižicu, u kojoj pisac, koji stalno živi u Danskoj, u obliku feljtona, putopisa i crtica opisuje prirodne krasote malene Danske, organizaciju rada i način mišljenja te prosvjetnog i općeg društvenog života u toj najprosvjećenijoj i najsredjenijoj zemlji. Knjižica je pisana lagano, poučno i zabavno tako, da se čita vrlo ugodno i čitko, što je povećano još i mnogim vrlo interesantnim i dobro izradjenim ilustracijama, te se knjiga prema tome preporučuje sama po sebi. — Interesantan je i prilog, u kojemu pisac prikazuje dansku poljoprivredu (naročito pak zadružarstvo) u praksi te razlaže osnovne faktore, koji su doveli Dansku do današnjeg njenog općeg narodnog blagostanja, čime ona prednjači cijelom kulturnom svijetu. — Knjiga stoji 10 dinara, a dobiva se u svim boljim knjižarama ili izravno od kom. nakladnika: Štamparskog zavoda Krbavac i Pavlović u Osijeku.

Društvene vijesti.

GLAVNE SKUPŠTINE PODRUŽNICA. 1) PODRUŽNICA H. P. D »VELBIT« na Sušaku održala je V. redovitu glavnu skupštinu u višoj djevojačkoj školi 13. V. 1928. godine.

Predsjednik otvara glavnu skupštinu u 10.35 sati pošto u zakazano vrijeme, t. j. 9.30 nije bio dovoljan broj prisutnih članova.

Broj prisutnih članova: 37, od toga bez prava glasa podmladak: 6.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsjednika; 2. Izvještaj tajnika; 3. Izvještaj blagajnika; 4. Izvještaj revizionog odbora; 5. Izbor novih članova odbornika; 6. Eventualije.

Ad 1. Predsjednik Dr. D. Vitezić konstatira, da je glavna skupština pravovaljano sazvana i da je prisutan dovoljan broj članova za održanje iste.

Iza toga pozdravlja sve prisutne, te se osvrće na dosadanji petgodišnji plodonosni rad društva. Iznosi historijat društva u kratko, kao i rezultat dosadanju društvenog djelovanja, koji je konačno okrunjen podignućem plan. skloništa na Obruču. Naglašuje važnost planinarstva koliko za pojedinca toliko za čitavi narod, te kao glavni motiv i poticaj ljubav za prirodu i planine u kojoj nalazimo naravnu nepatvorenu ljepotu i slobodu. Pozivlje sve prisutne, da što više nastoje popularizovati planinarstvo, osobito među omladinom, da ovdje na granici i na istaknutoj točki naše države i činom pokažemo ljubav za naše divne hrvatske planine i prirodne ljepote uopće.

2. Izvještaj tajnika (čita Dr. D. Vitezić).

SLAVNA SKUPŠTINO!

Koncem prošle godine zahvalio se je dosadašnji tajnik g. dr. Franjo Jelušić na svojoj časti, pa budući da nas je dijelilo tekar par mjeseci od glavne skupštine preuzeo sam ja tajničke funkcije i za to imam čast, da ovaj izvještaj podnesem. Novi naš tajnik drug Krsto Sojat, koji je bio dulje vremena odsutan iz Sušaka

optiran je kao takav u upravni odbor na zadnjoj odborskoj sjednici, te je zaključeno, da će on nakon glavne skupštine voditi dalje tajničke agende.

Ova glavna skupština peta je po redu od osnutka sušačke podružnice H. P. D. Ove godine i to baš 28. marta navršila se je 5. godina što je naša podružnica osnovana. Slavimo dakle u ovoj godini pet-godišnji jubilej našega društva, koje vremensko razdoblje i ako u životu pojedinca i naroda ne sačinjava mnogo, ipak je u životu jednoga društva vrlo važno, jer u teškim životnim prilikama našega doba ne cvatu ruže nijednom društvu, pa se svako mora boriti ne samo s vanjskim poteškoćama nego i često puta s nehajem i pasivnošću svojih vlastitih članova. — Medjutim mi možemo sa zadovoljstvom, da ne kažem s ponosom, da se osvrnemo na dosadašnju djelatnost našega društva, jer je ono u ovih 5 godina časno izvršilo postavljenu si zadaću. U dokaz toga držim, da je dosta da istaknem jedan doista realan i znatan uspjeh ovoga društva, a to je podignuće i gradnja planinarske kuće na Obruču, koja kako vam je svima poznato bje na svečani način otvorena i prometu predana dne 31. listopada 1926. Tom kućom udaren je temelj jačem i boljem razvitku planinarstva kao i uopće intenzivnjem planinarenju u području Hrvatskog Krša, jer je udaljeni, a veličajni obručki gorski sklop postao sada pristupačan za sve ljubitelje prirode baš podignućem naše planinarske kuće.

Osim toga ispunjena je petgodišnja djelatnost društva sistematskom živom-propagandom planinarske ideje u ovim krajevima, u prvom redu priredjivanjem mnogobrojnih društvenih izleta i uspona na sve naše planine, zatim planinarskim predavanjima, novinskim i ostalim člancima o planinarstvu itd. tako, da možemo mirne duše reći, da je baš uslijed ustrajnog i svestranog djelovanja naše podružnice planinarska ideja u ovom kraju uhvatila duboki korjen. Važna je takodjer činjenica, koja dokazuje uspješan rad naše podružnice, što je broj članova od početnih 11 članova do konca god. 1927. narasio na 225, a sada ih ima preko 250, što je zacijelo siguran znak kako je interes za najzdraviji i najljepši sport, postao osobito živim u Sušaku i okolicu.

Ovaj kratki i sumarni osvrt na pet godišnje djelovanje našega društva završit će time, da spomenem, da je petgodišnjica proslavljena društvenom veselicom dne 17. marta o. g., koja je izvanredno dobro uspjela i na kojoj je društvenom predsjedniku Dru. Dinku Viteziću, koji stoji od osnutka društva na čelu ove podružnice, sa strane članstva darovana za uspomenu lijepa plaketa. Ne će biti na odmet, da vam prilikom pročitam i zapisnik »historičkog« sastanka, na kojem je dne 28. marta 1923. naša podružnica osnovana.

A sada da vam ukratko iznesem rezultat rada društva tijekom godine 1927.

Broj članstva, koji je koncem godine 1926. iznosio 188 članova povisio se je do konca 1927. godine na 225 članova. U godini 1927. pristupilo je 93 novih članova, a istupilo je, dotično bilo isključeno 56 članova, tako, da faktični porast iznosi 37 članova.

Kao i dosad upravljeno je bilo društveno djelovanje u prvom redu na propagandu planinarstva i dosljedno tome na prikupljanju članova naročito među našom mlađeži. U tu svrhu predviđeni su svake nedjelje društveni izleti na planine Gorskog Kotara, Hrv. Krša i Velebita. Službenih izleta priredjeno je tijekom godine 1927. 38, na kojima je sudjelovalo ukupno 610 članova. Izleti su priredjivani najviše na planine oko naše planinarske kuće ispod Obruča, kako bi se time što više popularizovao obručki gorski sklop. Prema tome najviše izleta broji naš Obruč, zatim Fratar, Pakleni Vrh, Suh Vrh, Osoje, Grleš, Crni vrh i Prim, Klek, zatim Učka, Risnjak, Sniježnik, Kamenjak, Medvedjak, Tuhobić, Bitoraj, Klek (Ogulinski), Sljeme (Medvednica), a prigodom otvorenja planinarske kuće na Zavižanskoj Kosi u Velebitu sudjelovalo je naše društvo sa 4 delegata.

Osim toga su pojedinci poduzeli uspone u planine Julskih Alpa i Karavanka, a jedna grupa od 3 člana na Grossglockner u Velikim Turama.

Zimski sport goji se takodjer živo medju članovima. Tako je tijekom zime priredjeno više izleta u Gorski Kotar, te su članovi marljivo polazili u pojedina mesta Gorskog Kotara radi skijanja, rodlanja itd.

Upored sa priredjivanjem izleta radilo se je marljivo na obnovi starih i izvedenja novih markacija. Kao posljedicu toga napominjem, da su markirani putevi na sve vrhunce oko naše planinarske kuće, a markiran je put i od kuće do Platka, koji vodi vrlo romantičnim krajem, a koja će markacija dobro doći naročito onim planinarama, koji žele spojiti uspon Risnjak i Sniježnik sa onim na Obruč, jer se mogu spustiti iz Risnjaka na Platak i odanle nastaviti put do naše planinarske kuće i odanle uspeti se na koju od planina obručkog gorskog sklopa.

Svake srijede drže se društveni sastanci u vlastitim prostorijama, pa bi samo želili, da budu isti još bolje od članova posjećivani kako bi se time probudio kontakt medju članstvom. Na tim sastancima održala su se i dva predavanja i to: predsjednika dra. Dinka Vitezića »O planinama Gorskog Kotara i Hrvatskog Krša« sa projekcijom slika, te druga Jurice Ružića »O usponu na Grossglockner« sa prikazivanjem slika. Inače se na društvenim sastancima referira o poduzetim i dogovara o budućim društvenim izletima.

Imajući pred očima važnost planinarstva za fizički i duševni uzgoj pojedinca обратila se naročito pažnja sa strane upravnog odbora, da se medju srednjoškolskom omladinom, zgodnom propagandom zadobije što više članova. Ta djelatnost nije ostala bez uspjeha, jer »djačka sekacija« našega društva broji sada 26 članova, koji skupa s nama polaze često na planine, a za koje se nadamo, da će kad dodje za njih vrijeme, biti sposobni i vrijedni, da nastave kao samostalni ljudi naš rad u službi planinarske ideje.

Osobiti značaj planinarske kuće na Obruču iziskivao je takodjer živi i neprestani rad oko propagande za tu kuću. Nije se stoga ispuštala nijedna prilika, da se planinarska kuća kao i okolne planine što više popularišu. Možemo biti stoga zadovoljni sa posjetom kuće tijekom godine 1927. kad se uzme u obzir, da je to faktično prva godina nakon njezinog otvorenja. Od otvorenja do danas posjetilo je kuću ukupno 587 osoba. Od toga dakako najveći broj čine članovi naše podružnice, zatim po broju posjetilaca dolaze članovi središnjice, H. T. K. Sljeme, riječkih plan. društava, te nekih drugih podružnica.

Zeljeti bi bilo, da naša središnjica po svojim članovima bude u buduće još jače zastupana, nego dosad.

Pazitelj kuće je isti, koji je nakon otvorenja kuće preuzeo tu dužnost, naime Ferdinand Fićor, koji stalno stanuje gore kroz čitavu godinu sa familijom, te se skrbi za opskrbu posjetilaca, pa se dosad ne možemo potužiti na njegov rad. — Istom početkom od 1. januara o. g. dana je planinarska kuća u zakup za Din. 2500.— godišnje zakupnine. (Od potrebitih investicija u kući, nabavljen je zadnje vrijeme potpuni namještaj za dva kreveta darovana po Oktaviju Sepiću, kojemu zato posebna hvala), zatim nove strunjače i ostali nužni pribor. Radi držanja stoke za uporabu pazitelja sagradjena je prošle godine ovеća drvena staja kraj kuće. Sav drveni materijal za staju darovan nam je posredovanjem g. Dušana Baucera po našem članu utemeljitelju g. Antunu Medvediću, pa se obojici, a naročito g. Medvediću izriče i ovim putem srdačna hvala.

Kao dalju važnu činjenicu ističem, da je podružnici, na našu molbu, a uzimanjem predsjednika središnjice g. Josipa Pasarića, kojemu za to izričem toplu hvalu, podijeljena po ministarstvu šuma i ruda pripomoć u iznosu od 30.000 Din. za pošumljivanje predjela oko naše planinarske kuće. Taj iznos priveden je već donekle svojoj svrsi, pa je prošle godine nabavljeno sjemenja raznih gorskih sta-

bala, koje je bilo i posadjeno. Prošli mjesec zasadjeno je oko kuće 3500 komada borovih i smrekovih biljka, te 30 komada lipa i gorskog jasena, pa ima nade, da će se te biljke i primiti, jer su zasadjene u najpovoljnije vrijeme. Tako ćemo za koju godinu imati u neposrednoj blizini naše kuće krasnu crnogoričnu šumu, što će još više privući naročito one, koji su željni duljeg oporavka u zdravom gorskem zraku.

Na kući bilo je koncem 1927. godine još 20.609 dinara duga, koju svotu dugujemo graditelju Lovri Miculiću, dok smo dosad već isplatili oko Din. 90.000.— Za fond kuće dobili smo prošle i ove godine novčanu potporu i to: Din. 2000.— od gradske općine Sušak i Din. 1000.— od Prve hrvatske štedionice, pa mi je dužnost na lijepom daru izreći koliko gradskoj općini toliko i Praštedioni srdačnu hvalu.

Konačno moram još napomenuti izvanredan moralni i materijalni uspjeh naše ovogodišnje tradicionalne pokladne zabave, oko čije priredbe su se mnogi članovi svojski zauzeli ne žaleći na to ni truda ni napora. Sama dvorana prikazivala je vjerno golemu špilju, pa su posjetiocici bili upravo oduševljeni nad vanrednom izvedbom. Kod ove prilike moram konačno da se zahvalim i u ime društva uredništvu mjesnog »Novog Lista«, koje nam je svakom prilikom rado ustupalo svoje stupce za razne društvene obavijesti.

Kako iz ovog mog izvještaja, koji vam u kratkim crtama prikazuje ustrajni i žilavi prošlogodišnji rad našega društva razabirete, bio je isti plodan i uspješan, pa je dužnost ne samo upravnog odbora, nego i pojedinih članova naše podružnice, da imaju uvijek u vidu sve to veći napredak sušačke podružnice HPD. i dalje nastave sa radom na već utrtim stazama oko gojenja planinarstva u ovim krajevima.

Time svršavam i molim slavnu glavnu skupštinu, da izvoli ovaj moj izvještaj uzeti do znanja. Izvještaj tajnika prima se jednoglasno.

3. Izvještaj blagajnika (čita E. Kühnel)

RAZMJERA 1927.

Aktiva:

Gotovina	Din.	6.02
Uložna knjižica	<	19.684.41
Zaliha znakova i iskaznica	<	385.—
Dužnici	<	4.266.53
Inventar	<	4.239.—
Nekretnine	<	106.902.—
	Din.	135.483.78

Pasiva:

Vjerovnici	Din.	31.789.—
Društvena glavnica	<	86.292.92
Dobitak	<	17.401.86
	Din.	135.483.78

RAČUN GUBITKA I DOBITKA ZA 1927.

Dobitak:

članarine, upisnine i t. d.	Din.	21.004.—
-----------------------------	------	----------

Gubitak:

razni troškovi	<	3.309.64
izletnički odbor	<	200.50
tiskanice	<	92.—
	Din	3.602.14
Dobitak	<	17.401.86

4. Izjava revizionalnog odbora.

Pošto od trojice članova gornjeg odbora nije niti jedan mogao glavnoj skupštini prisustvovati, čita njihovu izjavu drug E. Kühne!

Nakon ovoga daje se zamoljena razrješnica odboru.

5. Predsjednik Dr. Dinko Vitezić obrazlaže optaciju odbornika druga K. Sojata na mjesto tajnika, što glavna skupština prima na znanje.

Predlaže, da se javnim glasanjem izaberu trojica članova u upravni odbor, te u svrhu medjusobnog sporazuma prekida gl. skupštinu na 5 minuta odmora.

Nastavak glavne skupštine nakon odmora:

Drug E. Kühnel predlaže skupštini izbor trojice članova u upravni odbor na javno glasanje, koje se vrši ustajanjem i to: gg. Jurica Ružica, Ivana Rubića i Milivoja Frančića kao odbornika dotično kao zamjenike odbornika.

Glavna skupština prima jednoglasno ovaj predlog.

Eventualija:

a) Drug Šojat čita pisani predlog g. Teodora Mateljana, koji je stigao prema društvenim pravilima 8 dana prije glavne skupštine: predlaže g. Teodor Mateljan, utemeljiteljni član društva, da bi svi članovi utemeljitelji, plaćali Din 5.— mjesечно, tako dugo, dok se dug na kući posvema ne isplati.

Drug Kosrdić opaža, da je ovaj doprinos bio stavljen u dužnost, pa pošto članovi utemeljitelji nemaju ništa da plaćaju neka im se ovaj doprinos od Din. 5.— stavi svakome na volju, a ne pod silu.

Dru E. Kühnel odgovara na ovu pasku, da dotični doprinos nije bio stavljen u dužnost, pa predlaže da ga se prihvati.

Drug I. Rubinić predlaže, da se članovima utemeljiteljima pošalje cirkularno pismo, da svoj obol od Din. 5.— za otplate duga kuće doprinesu.

Drug Antić popravlja predlog g. Rubića u toliko da se članovima utemeljiteljima pošalje pismo s molbom, da sami odrede iznos koji će plaćati.

Nakon dulje debate prepusta se odboru, da sam izvede stvar na čistac.

b) Predsjednik Dr. D. Vitezić razlaže potrebu dogradnje verande i popravka kuće te traži za prvo privolu glavne skupštine za izdatak od cca 8—10.000 Din., što glavna skupština jednoglasno odobrava.

Pošto se nitko od članova nije više javio za riječ, predsjednik pozdravlja sve prisutne članove uz poticaj na zdušni zajednički plan. rad, te poziva novozabranog odbornika g. J. Ružića da nastoji na procvatu već osnovane foto-sekcije društva, koje je premještenjem druga Tade Mateljana mnogo izgubila, kojemu ovim putem izričem u ime društva zahvalu za njegov društveni rad.

Nakon toga završuje ovu glavnu skupštinu u 11.40 sati.

Dovršeno.

Predsjednik: Dr. Vitezić, v. r.

Tajnik: Krsto Šojat v. r.

2) PODRUŽNICA H. P. D. »IVANČICA« U IVANCU održala je VI. redovitu glavnu godišnju skupštinu dne 13. V. 1928. u 20 sati na večer u svratištu Ivančica.

Prisutni: Dr. Franjo Kriglović, Krista Kriglović, Blanka Kriglović, Dr. Mavro Spiller, Mary Spiller, Dr. Albert Spiller, Pavao Spiller, Hinko Blumschein, Alma Blumschein, Adam Curi洛vić, ing. Bohumil Bambas, Franjo Hafner, Julijana Schulhof, Mato Jaklin

I. Predsjednik Dr. Franjo Kriglović pozdravlja prisutne i otvara VI. redovitu glavnu skupštinu.

II. Tajnik Dr. Albert Spiller izvješćuje, da podružnica u prošloj godini ne bilježi znatnijih uspjeha, rad je kontinuirani nastavak rada od prije, t. j. na programu: 1) propaganda za sticanje novih članova; 2) izleti, markacije; 3) sa-

kupljanje prinosa za gradnju piramide i skloništa na Ivančici. — Dakako te se tri tačke slijevaju jedna u drugu, te rad ma u kojoj od njih ima značenja i za ostale dvije.

I. Propaganda:

a) 3. VII. održao je g. prof. Stahuljak iz Zagreba planinarsko predavanje u ovdašnjem kinematografu sa temom: »Gorski Kotar, Kapela i Plitvička Jezera«. Predavanje bilo je vrlo dobro posjećeno, većinom seljačkoga svijeta, održano je u dobrom duhu, pa se prema tome od slušatelja može očekivati razumijevanje za planinarstvo i obzirom na estetsku i obzirom na ekonomsku stranu. — Od daljnjih predavanja nažalost moramo da odustanemo zbog dosta visokih troškova (350 D.), jer mi ne možemo s obzirom na propagandistički karakter priredbe od seljaka tražiti ulaznice, t. j. predavanje mora biti besplatno.

b) Na predlog Varaždinske podružnice H. P. D. održan je 24. VII. 1927. I. planinarski dan zagorskih planinarskih društava na vrhu Ivančice. Sudjelovale su: Središnjica H. P. D. iz Zagreba, podružnice: Zlatar, Stubica, Varaždin, Čakovec i Ivanec sa ukupno 80 izletnika. Na tom planinarskom danu stvorile su podružnice neke dosta važne zaključke, a zapisnik toga sastanka sastavila je naša podružnica, odaslala ga svim interesiranim podružnicama i središnjici u Zagrebu. Izgleda, da je u glavnom ostalo kod zaključaka.

Mi smo na taj dan imali 100 razglednica Ivančice.

Vrlo dobri snimak g. Hrazdire zbog lošeg papira bio je mizerabilan, ali se u pomanjkanju boljega i to se prodalo, te su troškovi bili pokriti i još ostala mala dobit.

c) U smislu planinarske propagande našeg kraja učinio je g. Viktor Pinter iz Zagreba za vrijeme ferijalnoga boravka u Ivancu više snimaka naše okolice od kojih snimak Ivančice sa sv. Duha imamo do sada u 65 primjeraka za prodaju. — Isto tako imamo 15 snimaka pogleda sa Legisičine na Ivančici na Ivanec. Načinit će se još neki snimci u kojih 50—60 primjeraka za prodaju u korist naših projektiranih gradnja.

d) Na planinarskoj fotografskoj izložbi fotosekcije H. P. D. u Zagrebu u januaru ove godine sudjelovao je gospodin Pinter sa kojih desetak snimaka naše okolice.

e) Mislim da i izgradnja Zdenca na Mrzljaku ide u planinarsku propagandu, jer se mi na taj način u pozitivnom i simpatičnom svjetlu afirmišemo kod naših seljaka, a kraj toga otklanjamо nevolju, kakva je bila nastala na Mrzljaku nakon lanske poplave.

Zdenac je betoniran, načinjen od kaznionskog zidara iz Lepoglave sa troškom od Din. 250.—.

f) Snimci našeg kraja izloženi su u Varaždinu. Vrlo dobar snimak Ivančice i pogleda sa Legisičine na Ivanec poslali smo u ilustrovani tjednik »Svijet« sa molbom, da ih objelodane, ali nisu (već je prošla skoro i godina) izašli.

g) Ove godine imamo 52 redovita člana dakle za tri više nego 1926. godine. Utemeljitelja kao i prije 8.

II. Izleti i markiracija.

a) Pojedinačnih izleta i izleta sa po 2, 3 člana na Ivančicu načinjeno je i ljeti i zimi veoma mnogo.

Većih izleta t. j. sa poprečno po 10 izletnika priredjeno je 5 (Ivančica, — Ravna gora). — Nekoliko članova boravilo je duže vremena u Sloveniji, te su tamo učinili manje uspone.

Od 8. do 16. rujna 1927. bila su tri člana na Sjever. Velebitu, te su dosta temeljito prošli vrhovima Sjevernog Velebita.

b) Obnovljena je markacija na Ivančicu preko Mrzljaka do vrha. Zatim od Črnih Mlak do Beliga. Sa nekoliko znakova označen je spust kroz Temni dol te ulaz i izlaz iz toga žlijeba. — Na novo je markiran put do vrha Ivančice na pećinu Legisičina, te od pećine Legisičina put preko Rogov u Prigorec.

3) Prinosi za piramidu i sklonište.

26. VI. 1927. od podružnice »Ravna gora« u Varaždinu 1000 Din.

21. I. 1928. od podružnice »Oštrec« u Zlataru 600 Din.

Od namjeravanog koncerta u Ivancu morali smo odustati, jer je sada za uspješan koncerat, u Ivancu slab teren.

III) Izvještaj blagajnika:

Imovina se tokom godine popela od 28.000 na 33.500 dinara, t. j. za 5500 D. Veći prinosi: Din. 600.— iz Zlatara, Din. 1000.— iz Varaždina, ostalo su kamati i članarina te manji prinosi. — Sav novac t. j. 33.500 Din. uložen je u Jugoslovenskoj banci u Varaždinu.

IV. Revizorni odbor gg. Mavro Spiller i ing. Bohumil Bambas nalaze blagajnu u redu.

Skupština podjeljuje apsolutorij starom odboru.

V. Izbor novoga odbora.

G. Dr. M. Spiller predlaže, da i nadalje ostane stari odbor u cijelosti, što skupština prima, te se per acclamationem bira: predsjednik Dr. Franjo Krigović, odvjetnici i javni bilježnik; tajnik: Dr. Albert Spiller, liječnik; blagajnik: Franjo Hafner, blagajnik rudokopa. — Odbor: Adam Curi洛vić, kr. kotarski veterinar, ing. Bohumil Bambas, rudarski inžinjer, Matija Jaklin opć. blag. — Revizorni odbor: Dr. Mavro Spiller, kr. županinski fizik, Dr. Bruno Steiner, odvjetnik.

VI. Eventualije.

I. Tajnik izvješće o predlogu podružnice »Oštrec« u Zlataru, da se relativno jeftino nabavi željezna piramida (vjetrenjača) sa dobra g. Halpera u Turiništu. Ta bi se piramida demontirala i preudesila sa stubama za planinarsku piramidu na vrhu Ivančice. — Na to odgovara g. ing. Bambas slijedeće: 1) demontiranje te piramide dosta bi stajalo. 2) Iz te vjetrenjače dade se na Ivančici sastaviti opet samo vjetrenjača, jer su komadi tako već rezani. 3) Za stube trebala bi posve nova konstrukcija sa novom osovinom. 4) Transport je opet isti kao i za novi materijal. 5) kod cijele piramide je materijal najmanji stavak, prema tome nema smisla nabavljati tu vjetrenjaču.

Tajnik izvješće, da to pitanje nije odlučeno, nego da će se Zlatarčani neobvezatno interesirati za tu piramidu, a sada možemo mirno čekati, jer se čuje, da bi zagrebačka oblast bila sklona iz svoga proračuna doznačiti dosta izdašnu svotu za gradnju kuće na Ivančici.

2) Nabacuje se pitanje, ne bi se na vrhu Ivančice mogla sagraditi kuća sa tornjićem kao vidikovcem što bi u mnogom pojednostavilo problem. Na to ing. Bambas odgovara, da se u pogledu trajnosti rentira samo željezna konstrukcija, koja je tako rekuć vječna, a u pogledu izvedbe najpraktičnija i najjeftinija, jer bi betonirani toranj bio vrlo skup, a drvena konstrukcija nije trajna.

To pitanje prema tome još uvijek nije sasvim riješeno, te će se vjerojatno vrlo brzo riješiti, kad bude novaca. Za sada je to i tako sve samo teoretiziranje.

3) Uredjenje vrha Ivančice. Predsjednik i tajnik odvest će se što prije do g. Zabavnika, veleposjednika i vlasnika vrha Ivančice i тамо nastojati dobiti vrh Ivančice u posjed H. P. D.-a.

4) Općinski odbor u Ivancu treba zamoliti za potporu, što će se učiniti.

5) Dr. M. Spiller predlaže, da se u korist naših projektiranih gradnja predi neki zabavni sastanak svih podružnica H. P. D. (zagorskih) u Ivancu. —

Tajnik sumnja u uspjeh te priredbe, jer se ljudi vrlo nerado miču iz svojih sjedišta što se najbolje vidi kod zajedničkih izleta.

8) PODRUŽNICA H. P. D. »BILOGORA« U BJELOVARU.

Dne 21. svibnja 1928. održala je glavnu godišnju skupštinu, na kojoj je izabran novi odbor podružnice i to:

Predsjednik: prof. Aleksander Medur;

Tajnik: Stanko Antolić, finans. činovnik;

Blagajnik: Eugen Kolonić, urar;

Odbornici: Vladimir Burić, trgovac; Eduard Stožir, trgovac.

Na skupštini je zaključeno, da podružnica votira za gradnju planinarske kuće na Plitvičkim Jezera svotu od 1000 dinara.

4) PODRUŽNICA H. P. D. »OŠTRC« U ZLATARU, održala je V. redovitu glavnu skupštinu dne 17. I. 1928. Prisutno 16 članova. — 1. Čitanje zapisnika prošle glavne skupštine; 2. Čitanje tajničkog izvještaja o radu i napretku podružnice; 3. Izvještaj blagajnika: ukupni primici godine 1927.

Din. 3.904.25

ukupni izdatci < 2.446.25

ostala gotovina u god. 1927- 31. XII. Din. 1.458.

4. Izbor odbora.

5. Tajnik moli, da glavna skupština dozvoli učiniti 250 koverata i toliko papira sa podružničkim natpisom.

6. Zdenac ispod ruševine Oštrea nije se mogao ove godine izgraditi, jer se nije moglo dobiti zidara za isti posao, te će se svakako gledati ove godine uređiti.

7. Čitanje okružnice središnjice »Mosor« u Splitu, skupština odobrava 400 dinara.

8. Gosp. predsjednik predlaže da se podružnici »Ivančici«, dade još 600 dinara za gradnju piramide što skupština odobrava.

Time je dnevni red bio iscrpljen.

5) PODRUŽNICA H. P. D. »JANKOVAC« U OSIJEKU, održala je III. redovitu glavnu skupštinu dne 31. svibnja 1928. u 9 sati na večer u separeu kavane »Central».

Predsjednik dr. K. Firinger konstatiše, da je skupljen prema pravilima predviđeni broj članova, te nakon toga pozdravlja prisutne članove. Reasumira rad društva u prošloj godini, govori o planinarskoj ideji i o budućnosti naše podružnice, te mjerama koje su potrebite, da se u Osijeku planinarska ideja što bolje razvija.

Pošto je od trojice revizora izabranih na posljednjoj glavnoj skupštini prisutan samo g. Pavao Vuksan, dok se g. Ivan Flod posljednje vrijeme povukao iz društva, a revizor g. Aleksander Künfer preselio u Australiju, predlaže predsjednik, da se izaberu ad hoc nova dva revizora, koja će odmah pregledati blagajničko poslovanje i o tome podati skupštini izvještaj, te se izabiru Rudolf Kiraly i Dragan Eger.

Tajnik Ferdinand Casteiger čita tajničko izvješće, prema kojemu imade ukupno 82 člana, no tačan broj moći će se ustanoviti tek nakon revizije, pošto nema smisla, da se vode kao članovi oni, koji ne plaćaju članarine, te ih treba brisati.

Prošle godine osnovana je ski-sekcija, koja medjutim nije mogla početi djelovanjem na terenu, jer za vremena nisu stigle skije, a društveni izleti obavljeni su slijedeći:

29. V. 1927. i 29. VI. 1927. izlet na »Jankovac« i Papuk, 18. VIII. 1927. Bihać—Plitvička Jezera i 15. IV. 1928. Vočin—Papuk.

Nakon što su izabrani revizori izvjestili skupštinu, da je stanje blagajne i blagajničkih računa pronađeno u najboljem redu, čita blagajnik Stjepan Zwingl blagajnički izvještaj:

Prema istomu ušlo se u ovu godinu sa jednačkom od Din 578.—

Na članarini ušlo je ove godine Din 3.264.—

Din 3.842.—

pa kako ove godine izdatak iznosi Din 1.201.—

to prelazimo u novu poslovnu godinu sa Din 2.640.—

Za ovu godinu nije još obavljen obračun sa središnjicom, kojoj treba doznačiti jednu trećinu članarine, pa kad se s njom obračuna, onda će se iskazani saldo za doznačeni iznos umanjiti.

Nakon toga prima skupština sa odobrenjem tajnički i blagajnički izvještaj i podijeljuje upravnom i revizornom odboru apsolutorij.

Predsjednik, tajnik i blagajnik zahvaljuju se na to na svojoj časti, pošto im je kraj njihovih privatnih dužnosti nemoguće da se potpuno predaju i dužnostima odbornika, te se o pitanju novoga odbora povela dulja debata nakon koje je akademijom izabran slijedeći novi odbor:

Predsjednik: dr. Kamil Firinger, odvjetnik.

Potpredsjednik: Vodvarka, ravnatelj podružnice osig. društva »Croatia«.

Tajnik: Pavao Vuksan, gradski porezni činovnik.

Blagajnik: Rudolf Kiraly, gradski porezni činovnik.

Odbornici: Nana Bosutić i Josip Broschan.

Revizori: Ferdo Cesteiger, Nikola Klem i Dragan Eger.

U eventualijama prihvata se prijedlog predsjednika, da se bratskoj podružnici u Splitu doznači za gradnju planinarske kuće u Mosoru Din. 100.—, a nakon toga se raspravljalo o budućim izletima, te je zaključeno odmah slijedeće nedjelje poduzeti prvi izlet na Jankovac, a osim toga u ljetu poduzeti i jedan veliki izlet u Slovenske Alpe, u Kamniške Alpe ili na Golicu i Kepu. Ovaj veliki izlet bi se imao obaviti ili o Petrovu ili o Velikoj Gospojini. Osim toga će se po mogućnosti nastojati, da se obavi izlet i u Bosnu i na Frušku Goru, na žalost veza je za ove izlete vrlo loša, te se za njih mora izgubiti mnogo vremena.

NOVA PODRUŽNICA H. P. D. U Virovitici održana je od 25.—30. VIII. t. g. kulturno-gospodarska izložba na kojoj je i naše društvo sudjelovalo sa svojom foto-sekcijom gdje je izloženo oko 50 komada prekrasnih planinskih motiva koji su naišli na sveopće priznanje posjetnika izložbe. Sudjelovanje naše imalo je čisto propagandističku svrhu, pa je i rezultat propagande potpuno zadovoljavajući jer je kratko vrijeme iza izložbe t. j. dne 14. listopada t. g. osnovana naša podružnica pod imenom »Papuk« sa privremenim odborom: predsjednikom Božidar Zagaga, tajnik Antun Jeržabek, blagajnik Juraj Dopler, odbornici: Luka Pavelić i Antun Španić; revizori: Ivan Slamić, August Peisker i Roko Pavoković. Zasluga za ovaj uspješan rad ide u prvom redu novoizabranog tajnika g. Antuna Jeržabeka iz Virovitice, koji je stari član naše središnjice. Novoosnovanoj podružnici želimo sretan napredak i uspješan rad na polju planinarstva.

DRUŠTVENI SASTANCI obdržavat će se opet ove zime kod »Janjeta«, Ni-kolićeva ulica broj 7 svakoga četvrtka od 9 sati na večer dalje, pa se članovi pozivaju da iste posjećuju što mnogobrojnije.

VJENČANJE. Naš dugogodišnji odbornik i član g. *Večeslav Zrnc*, vjenčao se je dne 9. X. 1928. sa gđicom *Vjerom Matasić*, kćerkom generala Matasića u ovdješnjoj župnoj crkvi Sv. Marka. Sretnim mладencima srdačne čestitke od H. P. D.

PREDAVANJA priredjivat ćemo i ove zime kao i prošle, te već sada upozorujemo naše članstvo da se za iste interesira, a od strane društva obavijestiti će

se uvijek na vrijeme putem novina. Za sada stoje u predbilježbi slijedeća predavanja:

1. Gosp. profesor Lukas: O Pirenejima i Mont Blanc-u.
2. Gosp. profesor dr. Fran Šuklje: O Koruškim Alpama.
3. Gosp. profesor dr. Ivo Pevalek: O Krkonošama, Maroku i Alžiru.
4. Gosp. dr. Oblak: O Tatri.
5. Gosp. prof. dr. Milovan Gavazzi: O Karpatima.
6. Gosp. prof. dr. Boris Zarnik: Životinjski svijet u planinama.
7. Gosp. prof. Franjo Szabo: Stari Zagreb.
8. Gosp. Ritz: O Švicarskim Alpama.
9. Gosp. Dr. Ivo Horvat: O Krasotama u Moravskoj.
10. Gosp. Alfred Möhn iz Münchena: Na skijama po Švicarskoj.
11. Gosp. kapetan Fintsch: O Mont Everestu.

Mjesto i vrijeme predavanja javit ćemo pravovremeno putem novina.

NOVOGRADNJA SKLONIŠTA NA ROŽANSKIM KUKOVIMA. Potporom Oblasnog odbora zagrebačke oblasti izgradujemo sklonište na Rožanskim Kukovima u Sjevernom Velebitu i ako vremenske prilike dozvole dovršit će se isto još ove godine i time učiniti pristupačnim jedan od najdivljijih i najromantičnijih djelova gordog Velebita.

IZLETI: Pripremljeni i održani dne 1. VII. na Bitoraj, 22. VII. na Hum, 5. VIII. na Begunšicu, 7. IX. na Celjsku kuću i 21. X. na Plješivici. Predviđeni su izleti na Obruč za nedelju 28. X. prigodom proslave dvogodišnjice otvorenja planinarske kuće na Obruču, na Stojdragu za nedelju 4. XI. 1928. i na Kum 18. XI. 1928.

UMRLI. Naš stari član *Vilim Kušević* umro je u zagrebačkoj gori vraćajući se sa Sljemena u Zagreb, te je u četvrtak dne 11. listopada pokopan u Gračanima na groblju Sv. Mihalja. Kod pogreba bili su prisutni od strane središnjeg upravnog odbora gg. Bothe, Köröskenyi i Saletto. Rastuženoj obitelji naše iskreno saučešće. — Nadalje je umro naš član *Petar Šikić*, bank. čin. i gdica *Marija Čećec*. Milim pokojnicima »Vječna slava«.

KONSTITUIRANJE ODBORA SREDIŠNICE. Na prvoj odborskoj sjednici H. P. D. održanoj poslije glavne redovite skupštine u petak dne 2. VIII. 1928. konstituiran je središnji upravni odbor kako slijedi: predsjednik g. Josip Pasparić; I. potpredsjednik dr. Josip Poljak; II. potpredsjednik g. Mirko Bothe; I. tajnik g. dr. Zlatko Prebeg; II. tajnik g. Josip Vučak; blagajnik I. g. Stjepan Korov; II. blagajnik g. Viktor Šetina; ekonom I. g. Miroslav Albrecht; ekonom II. g. Franjo Saletto; knjižničar g. prof. Vladimir Stahuljak st.; pročelnik kulturno prosvjetne sekcije g. dr. Ivo Horvat; pročelnik sekcije za izlete g. Vlatko Zenz, pročelnik sekcije za markacije g. Slavko Hitzthaler; pročelnik sekcije za zimski šport g. Zvonimir Badovinac; pročelnik sekcije za gradjevine g. August pl. Pisačić; pročelnik sekcije za istraživanje špilja g. dr. Josip Poljak; odbornici: gg. Eryin pl. Köröskenyi, Josip Monjac, Ciril Bronić, Ivo Jeušnik. Nadzorni odbor: gg. Stjepan Benčić, Ivan Galian i gdjica Ivka Crnetić. Pročelnik putne blagajne g. Josip Vučak; pročelnik fotosekcije g. Antun Stiyasni.

UREĐENJE NOGOSTUPA DO »KRAJAČEVE KUĆE« NA ZAVIŽANU. Direkcija šuma na Sušaku u svom nastojanju, da što više širi ideju planinarstva i turizma uredila je u vlastitom trošku nogostup od puta što vodi na Božin plan pa do planinarske kuće na Zavižanu. Od Oltara se polazi šumskom cestom što vodi prema Krasanskoj Dulibi kroz predjel zvan Dub do križanja cesta. Lijeko se nastavlja cesta u Krasansku Dulibu, a desno vodi kolnik na Božin plan. Odmah od kolnika na lijevo kroz šumu odvija se uređeni nogostup kojim dolazimo do mjesta zvanog Razboj, tu nas dalje vodi put preko dolca ispod male

čistine zvane Okruge, od kojih polazimo vrlo strmim nogostupom do sedla Mala Siča. Odavle dalje nogostupom užbrdo na sedlo Velika Siča podno Markova Kuka, s kojega vodi nogostup uz šumski put Blatnim dolom, pa na kraju ovoga kod križanja na desno neprestano užbrdo do košanica na Došenoveu, a odavle vrlo strmo kroz šumu Dolac na košanice sjeverozapadno Vučjaka i odavle izravno na Krajačevu kuću.

MARKACIJE. Tokom mjeseca lipnja i srpnja o. g. markirala je podružnica H. P. D. »Runolist« put preko Suhe Riječine za Rišnjak odnosno Snježnik.

Kolutasta crveno-bijela markacija počinje u mjesto Mrzla Vodica kod kuće br. 38 kr. lugara Cirila Šafar (10 min. cestom od crkve spram Osoja). Na samoj kući pričvršćena je ploča sa natpisom: »Suha Rječina—Rišnjak (1528) 4½ ha. Snježnik (1506) 4 ha.«

Oznake vode duboko usječenim kolnikom, izlaze na puteljak, pred pilanom Crnković skreću lijevo preko brežuljka niz kojeg se spuštaju s druge strane u Suhi Riječinu (801) na kraju koje uzdižu se strmo kroz visoku bukovu šumu, te prošavši kotu 1037 izlaze nakon 2-stanog hoda na šumsku cestu Jelenje Lazac 3 min niže kote 1166 (odnosno 1200). Na toj točki postavljene su dvije ploče sa slijedećim natpisima:

- I. Suha Rječina ½ ha
Mrzla vodica 1½
Lokve 3 h
- II. Rišnjak (1528) 2½ h
Snježnik (1506) 1½ h
Jelenje Gornje 1½ h

(Put iz suhe Riječine kroz šumu do kote 1166 na cesti Jelenje—Lazac najkraći je prohodan put, što se je moglo istražiti).

Oznake kreću dalje cestom Jelenje—Lazac, prelaze kotu 1166 (odn. 1200) gdje je raskrnica desno za Medvedja vrata—Rišnjak, te kasnije uspevši se do kote 1243 i prešavši ovu skreću par minuta niže lijevo s ceste Jelenje—Lazac na put za Travnjake (½ h). Tu je postavljena ploča s natpisom: »Snježnik (1506) 1½ h.«

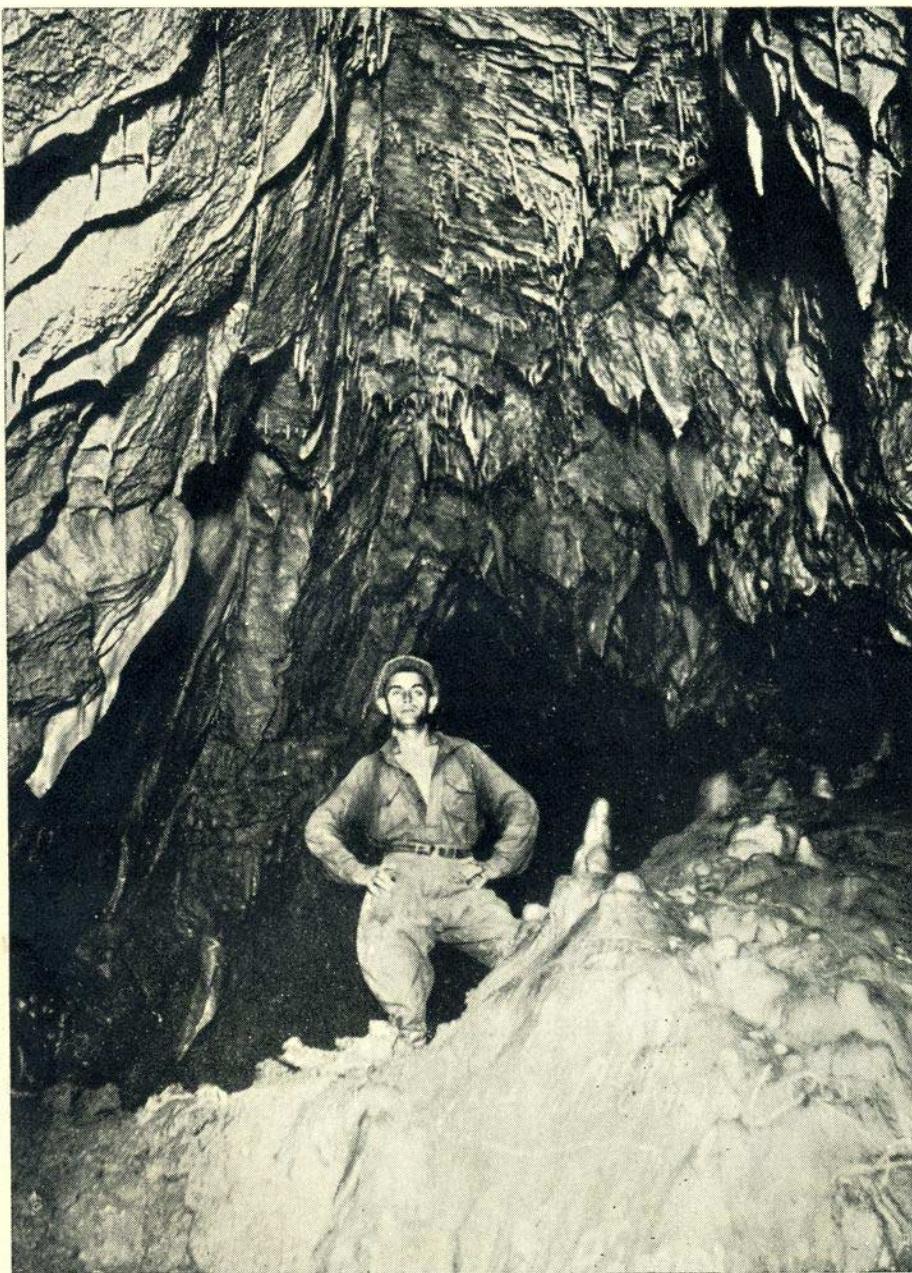
Oznake idu dalje putem preko Travnjaka, uspinju se jugozapadnim podnožjem Sajtje vrha 1279. obilaze čitavim jugozapadnim podnožjem rebro visinske kote 1371. dok konačno nakon 40 minuta izlaze na cestu Platak—Lazac, 2 min. niže sedla rečene ceste. Tu je postavljena ploča sa natpisom: Jelenje gornje 2½ h, — Suha Rječina 1½ h, — Mrzla vodica 2½ h, — Lokve 4 h.«

Od ove točke uspinju se označke na sedlo ceste Platak—Lazac (2 min.) te nakon 5 min. prilaze pod sam »Snježnik« gdje je označen smjer uspona na isti. Od te točke uzdižu se označke običajnim starim nogostupom (koji je bio markiran valjda 1913.) te nakon 45 minuta pridolaze na sam vrh Snježnika.

Iz gornjeg se izvještaja u glavnome razabire, da je veza za »Snježnik« nevjerojatno kratka, pa se pouzdano nadamo, da će planinarima bilo kojeg kraja kod uspona ili silaza u svakom pogledu pogodovati, uzeto u obzir kratkoću vremena, dobar put, zamjerne panorame na Rišnjak odnosno Gorski kotar kao i na Primorje, hladovinu gotovo na čitavom tom putu, koji osim toga ne gubi mnogo na visini.

SADRŽAJ: Str. 163. — Rudolf Loidl: Osam dana u Kamniškim Alpama. Str. 169. — Planinarska literatura. Str. 170. — Društvene vijesti.

Izdaje »Hrv. Planinarsko Društvo« u Zagrebu. — Odgovorni urednik prof. Dr. Josip Poljak, Demetrova ul. 1. — Tisak: Jugoslovenske Štampe d. d., Zagreb, Za tiskaru odgovara: Rudolf Polanović, Ilica 100.

Dio drugog odjela glavnog spiljskog hodnika sa naslagom sedre u podu i stalaktitima na stropu.

